

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1525
Toplantı Tarihi/Sayısı : 5.3.2024/43
Karar Numarası : 2024/283
Başvuran : F. E.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kendisi hakkında uygulanan tedbirin, öngörülen süre dolmasına rağmen kaldırılmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca cezasının 1/3'ünü yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda geçirmesinin öngörüldüğünü,

b. Almış olduğu 6 yıl 10 ay 20 gün hapis cezasının infazı devam ederken kendisine söz konusu maddedeki tedbirin uygulandığını, tedbirin uygulanmasına ilişkin süre 25/8/2010 tarihinde dolduğu halde tedbirin uygulanmasına devam edildiğini ve hâlihazırda yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda bulunduğunu,

c. Uygulanan bu tedbir kapsamında açık ceza infaz kurumuna ayrılma hakkını kullanamadığını, telefon görüşmesi hakkını ise sınırlı olarak kullanabildiğini iddia etmektedir.

3. İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın, 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen tedbir kapsamında Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 29/9/2008 tarihli emri ile 30/9/2008 tarihinde Kırkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği, daha sonra kendi isteğiyle 3/6/2013 tarihinde İzmir 2 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiği,

b. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 5/6/2015 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu Genelge'nin ikinci bölümünün 13'üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca tedbirin sonlandırılmasına ilişkin nihai kararın Adalet Bakanlığı tarafından verilmesinin öngörüldüğü,

c. Başvuranın, anılan tedbirin kaldırılması talebiyle 2019, 2021 ve 2023 tarihlerinde yazdığı dilekçelerinin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından reddedildiği ve tedbirin kaldırılmasının uygun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

görülmediği ifade edilmektedir.

4. Muhatap Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Mezkûr Genelge hükmünün, başvurana uygulanan tedbirin kaldırılmasının uygun olup olmadığına Bakanlık tarafından karar verileceğini öngördüğü,

b. Bu kapsamda başvuran hakkında uygulanmakta olan tedbirin kaldırılmasının uygun bulunmadığı ve bu kararın başvurana tebliğ edildiği ifade edilmektedir.

5. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. İdare ve Gözlem Kurulunun kendisi lehine karar vermesine karşın Bakanlık tarafından tedbirin kaldırılmadığı,

b. Bu durumun kendisi açısından mağduriyet oluşturduğu ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği" hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesine göre:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), devletlerin kamu düzenine yönelik amaçlar doğrultusunda yüksek güvenlikli ceza infaz kurumları oluşturabileceğini belirtmekte ve salt yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda tutulmanın kötü muamele yasağı bağlamında bir sorun teşkil etmeyeceğinin altını çizmektedir. Buna göre, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumu rejimi kapsamında, firar ve saldırının önlenmesi gibi kamu düzenine ilişkin gerekçelerle getirilen kısıtlamaların tek başına kötü muamele yasağının ihlali anlamına geldiği

söylenemez (AİHM, *Piechowicz/Polonya*, B. No: 20071/07, 17/4/2012, para. 161).

12. Somut başvuruda, başvuranın 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında yüksek güvenlikli ceza infaz kurumunda tutulmakta olduğu ancak öngörülen süre dolduğu halde bu tedbirin sonlandırılmadığı iddiasına karşılık muhatap tarafından ilgili tedbirin kaldırılması hususunda takdir yetkisinin mevcut olduğu ve başvuran açısından bu tedbirin kaldırılmasının uygun görülmediği ifade edilmektedir.

13. 5275 sayılı Kanun'un "*Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları*" başlıklı 9'uncu maddesine göre:

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(...)

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile buldukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(...)

(5) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107'nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkra da belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir."

14. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 5/6/2015 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer Hükümler konulu Genelge'nin ikinci bölümünün 13'üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre:

"5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası gereğince yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilen hükümlüler geriye kalan toplam cezalarının 1/3'ünü iyi halli olarak infaz etmedikçe diğer kapalı ceza infaz kurumlarına nakledilmeyecektir. Ancak, tutum ve davranışları ile disiplin durumlarına bakılmak suretiyle bu kişilerin 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası kapsamında çıkarılmasının uygun olup olmayacağına Bakanlık tarafından karar verilebilecektir."

15. Somut başvuruya ilişkin mevzuat hükümleri incelendiğinde, 5275 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin beşinci fıkrasında, öngörülen süre dolmuş olsa dahi tedbirin kaldırılması hususunda *karar verilebilir* ifadesi kullanılarak ilgili merciye bir takdir yetkisinin tanındığı anlaşılmaktadır. Buna göre, başvuran hakkında hükmedilen ceza miktarının 1/3'ü infaz edilmiş ve başvuranın iyi halli olduğu belirlenmiş olsa dahi başvuranın yüksek güvenlikli ceza infaz kurumundan diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmesi hususunda nihai kararın verilmesi Adalet Bakanlığına bırakılmıştır. Bu doğrultuda, mevzuat hükümlerine uygun olarak tesis edilen işlemler neticesinde başvuran açısından kötü muamele yasağının ihlal edilmediği değerlendirilmiştir.

16. Sonuç olarak; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulamanın bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliĐine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

5/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Bařkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye